

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	ผู้หญิงมั่งชายขอบ: การเปิดพื้นที่และการเพิ่มพลังต่อรอง	
	ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศในบริบทข้ามถิ่น	
ผู้เขียน	นางสาวเสาวณีย์ น่านวล	
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาสังคม)	
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ศาสตราจารย์ ดร. ยศ สันตสมบัติ	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
	รองศาสตราจารย์ ดร. จามะรี เชียงทอง	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ผู้หญิงมั่งชายขอบ: การเปิดพื้นที่และการเพิ่มพลังต่อรองความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศในบริบทข้ามถิ่น มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อทำความเข้าใจ เงื่อนไข ปัจจัยสำคัญในบริบทสังคมปิตาธิปไตยในกลุ่มชาติพันธุ์มั่ง ที่เบียดขับผู้หญิงให้กลายเป็นคนชายขอบ อพยพย้ายถิ่นเข้ามาในตัวเมืองเชียงใหม่ นับวันยิ่งมากขึ้น และ (2) เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจ กระบวนการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศของผู้หญิงมั่ง ในการนำเสนอตัวตนผ่านพื้นที่ที่สามของปฏิบัติการเสริมพลังต่อรองอำนาจภายใต้อุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ ในงานชิ้นนี้เลือกศึกษากลุ่มผู้หญิงมั่งที่ผ่านการฝึกอบรมอาชีพตัดเย็บเสื้อผ้าระยะสองปีของหน่วยงานเอกชนในตัวเมืองเชียงใหม่ ออกทำงานเพื่อพัฒนาทักษะฝีมือและประสบการณ์ชีวิตในเมืองระยะหนึ่ง ก่อนที่จะตัดสินใจเลือกทางเดินชีวิตของแต่ละคนต่อไป

จากการศึกษาพบว่าในบริบทของความเป็นผู้หญิงมั่ง ได้ถูกครอบงำโดยโครงสร้างอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ ผ่านกระบวนการหล่อหลอมทางวัฒนธรรมของความเป็นผู้หญิงมั่งผู้หญิงไม่มีสิทธิพื้นฐานในครอบครัว แต่มีหน้าที่หลักในทุกมิติของชีวิตครัวเรือน ผู้หญิงจึงเป็นเพียงปัจจัยการสร้างเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการอ้างถึงการรักษาประเพณีที่ดั้งเดิม

ดูเหมือนว่าผู้หญิงมั่งส่วนใหญ่ยอมจำนน แต่ยังมีผู้หญิงที่ตั้งคำถามต่อสถานการณ์ไม่เป็นธรรมนี้ จึงดิ้นรนให้หลุดจากกับดักทางวัฒนธรรมของบริบทเดิม ออกไปสู่พื้นที่ใหม่ในตัวเมืองผ่านกระบวนการอบรมทางอาชีพและความรับผิดชอบแบบชีวิตอิสระในเมือง และกลับไปเป็นผู้กระทำการ ในการสร้างบ้านแห่งใหม่ ที่ทั้งชายและหญิงไม่ติดกับดักของวาทกรรมหลักของม่าน

ประเพณี บ้านที่สุภายิตมั่งสอนเกี่ยวกับชีวิตคู่ว่า “แม่ปิ่นด้าย พ่อसानเชือก แม่ฟิงพ่อสอน พ่อฟิงแม่ตั้ง”

ในกระบวนการเปิดพื้นที่ใหม่ซึ่งเรียกว่าเป็น “พื้นที่ที่สาม” นี้พบว่า “พื้นที่ของผู้หญิง” ในปริมณฑลของ “ความเป็นแม่” ในฐานะอำนาจเพื่อการเปลี่ยนแปลง ไม่ใช่อำนาจเพื่อการครอบงำ ได้ช่วยเสริมสร้างพลังอำนาจต่อรองและเป็นต้นทุนที่เข้มแข็ง

ผู้หญิงสามารถเป็น “ผู้กระทำการ” ในการต่อรองเชิงอำนาจและการนิยามใหม่เกี่ยวกับ “ความเป็นหญิง” โดยไม่จำเป็นต้องมีอำนาจและตำแหน่งแห่งที่ในสังคม ด้วยการเชื่อมโยงตนเองกับผู้ชายตลอดไป

การเปลี่ยนศาสนาจากประเพณีเดิมมาเป็นศาสนาคริสต์ เป็นการเปลี่ยนพื้นที่ที่มีอำนาจครอบงำสูงสุด มาเป็นพื้นที่ในการต่อรองของผู้หญิงที่ได้เข้ามามีบทบาทในพื้นที่ศาสนาและพิธีกรรม สามารถจะจัดวางตำแหน่งแห่งที่ของตัวเองได้อย่างโดดเด่น

การใช้ “พื้นที่ทางเศรษฐกิจ” เป็นพื้นที่ที่สามในการเพิ่มอำนาจต่อรองระหว่างเพศในบริบทใหม่ ในกระบวนการสะสมทุนทางเศรษฐกิจและสังคม และกลับมาก่อร่างสร้างตัวที่บ้านเกิด สามารถเป็นผู้รับผิดชอบหลักทางเศรษฐกิจของครอบครัว

ทั้งหมดนี้ล้วนทำให้ผู้หญิงเริ่มนิยามความเป็นผู้หญิงใหม่ รวมทั้งระบบคุณค่าและความเป็นผู้หญิงมั่งในสังคม ที่ไขว้และสัมพันธ์กลมกลืนกับวัฒนธรรมไทยและสากลที่ปรับตัวอยู่เสมอ ทำให้ผู้หญิงมั่งมีพื้นที่ทางสังคมในแนวราบขยายตัวออกไปมาก เพิ่มความเข้าใจในวิถีทาง และเพิ่มความมั่นใจในปฏิบัติการ ทำให้พื้นที่ของผู้หญิงมั่งมิได้ถูกจำกัดไว้เพียงแค่ในบ้านและในสังคมมั่ง เพียงแห่งเดียวอีกต่อไป

Thesis Title	Marginal Hmong Women: Space-making and Empowerment of Gender Power Relations in Translocal Context	
Author	Miss Saowanee Namnuan	
Degree	Master of Arts (Social Development)	
Thesis Advisory Committee	Professor Dr. Yos Santasombat	Advisor
	Associate Professor Dr. Jamaree Chiengthong	Co-advisor

ABSTRACT

Marginal Hmong Women: Space-making and Empowerment of Gender Power Relations in Translocal Context is an attempt (1) to understand the main element of factors and of the conditions of a patriarchal community (home) that have been increasing to marginalize women's migration into urbanism (2) to understand the transformative process of gender-power relations in articulating women's identities and making their place in the "third space" where intensive patriarchal power has dominated.

The study focuses on a group of Hmong women who have been through the 2 years skill training/formation at the non-government Vocational Training Center in Chiang Mai city before selecting their own ways of living.

The major finding of the study, clarifies that the women are in an intensive/thick patriarchal space, where male-family names determine women's existence, women are voiceless, thoughtless, opinionless, they exist only as labour-means of family productions. They are only a temporary daughter (woman) before they will belong to "the others".

Many of the Hmong women submissively surrender to the system, but some of them re-marginalise themselves by struggling to escaping from the "iron (cage) rules", leaving their domesticated home for a public space, and taking their place in a space of flexible symbolic interaction, and form a mature person who is able to take their space in a wider society. Invading of their own home to create a community of "mother is weaving threads for us, father is crafting robes for all, mother listens to father's teaching, father follows mother's commandings."

Life-experience in the modern city context open an opportunity for a new self-imagination. By self-discipline and hard work they are able to be the author of labor and jobs. The existence of the new self is the process of constructing their third space in several ways;

Space of “motherhood” is not a space of domination or overthrowing patriarchal power, but rather a power of human and social transformation.

Space of being an “active agent” who redefines gender being and gender roles outside the space of patriarchal power.

Space of being “converts” by converting from their traditional rituals and religious practice to new ritual and religious practice, such as Christianity.

Finally in the “economic space” by doing new jobs and modern micro economic enterprise which gain income for the building and sustaining of domestic welfare.

Therefore, these constructions of the “third space” open space for the Hmong woman to redefine their gender roles in relation to and integration into Thai culture and to the global culture.